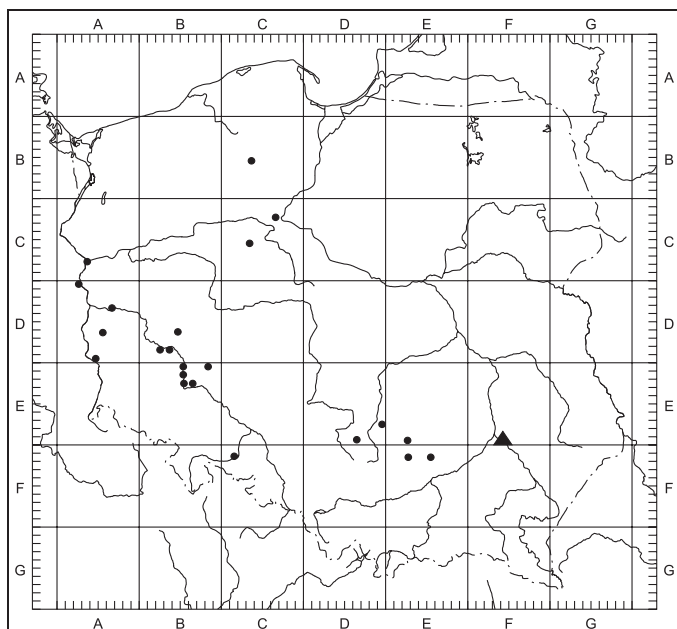

Nowe stanowisko *Scirpoides holoschoenus* (Cyperaceae) w Kotlinie Sandomierskiej

Scirpoides holoschoenus (L.) Soják (hołoszeń główkowaty) to gatunek występujący na Po-brzeżu Morza Śródziemnego i Morza Czarnego (ŻUKOWSKI 1969). W Europie zachodniej i środkowej spotykany jest na pojedynczych, często daleko od siebie położonych stanowiskach (Francja, Niemcy, Czechy, Austria, Węgry, Rumunia, Ukraina). W Polsce podawany jest z nielicznych stanowisk, głównie w zachodniej części kraju (Ryc. 1). Jego siedliskiem są wilgotne łąki oraz piaszczyste brzegi rzek i jezior.

Ryc. 1. Rozmieszczenie *Scirpoides holoschoenus* (L.) Soják w Polsce (według ZAJĄC & ZAJĄC 2001). ▲ – nowe stanowisko.

Fig. 1. Distribution of *Scirpoides holoschoenus* (L.) Soják in Poland (according to ZAJĄC & ZAJĄC 2001). ▲ – new locality.

W dolinie Sanu zostało znalezione nowe stanowisko *Scirpoides holoschoenus*, które jest obecnie najbardziej wysuniętym na wschód miejscem występowania tego gatunku w Polsce. Jest to jednocześnie pierwsze stanowisko w makroregionie Kotliny Sandomierskiej. Roślinę znaleziono na terasie zalewowej doliny Sanu w pobliżu mostu kolejowego w miejscowości Pilchów (FE9474 – siatka ATPOL 1 × 1 km), około 400 m od koryta rzeki. Hołoszeń rośnie na obszarze międzywała w śródpolnym, dosyć rozległym i łagodnym zagłębieniu terenu. Skład gatunkowy zbiorowiska, w którym znaleziono roślinę przedstawiają dwa zdjęcia fitosocjologiczne wykonane w miejscach oddalonych od siebie o ok. 50 m. Na omawianym stanowisku zbiorowisko jest trudne do scharakteryzowania i wydaje się

odbiegać od opisywanego w literaturze. Powstałe tu wtórnie zbiorowisko roślinne zastępuje prawdopodobnie *Populetum albae*.

Zdj. 1. 18.07.2002 r., pow. zdj. 70 m². Pokrycie w warstwach: krzewów (B) – 5%, zielnej (C) – 90%, mszaków (D) – 1%. **B:** *Prunus spinosa* +, *Populus nigra* +, *P. alba* +. **C:** *Scirpoides holoschoenus* 1, *Calamagrostis epigejos* 3, *Carex praecox* 3, *Rubus caesius* 1, *Achillea millefolium* +, *Allium oleraceum* +, *Artemisia campestris* +, *Conyza canadensis* +, *Euphorbia cyparissias* +, *E. esula* +, *Equisetum arvense* +, *E. ramosissimum* +, *Erigeron annuus* +, *Eryngium planum* +, *Fragaria viridis* +, *Hypericum perforatum* +, *Odontites serotina* +, *Pimpinella saxifraga* +, *Poa angustifolia* +, *Rumex confertus* +, *R. thyrsiflorus* +, *Solidago gigantea* +, *Trifolium arvense* +, *Vicia cracca* +. **D:** *Eurynchium hians* +.

Zdj. 2. 18.07.2002 r., pow. zdj. 12 m². Pokrycie warstwy zielnej (C) – 100%. **C:** *Scirpoides holoschoenus* 3, *Calamagrostis epigejos* 3, *Carex praecox* +, *Poa angustifolia* +.

W stosunkowo suchym podłożu dominowała frakcja drobnoziarnistego piasku i pyłu. Na kształtowanie się tutejszych zbiorowisk roślinnych niewątpliwym wpływ ma również coroczne wypalanie nieużytkowanych łąk, odłogów i nadrzecznych ziołorośli.

Na nowym stanowisku w Pilchowie hołoszeń wykazuje dużą żywotność. Ogółem doliczono się tutaj 30 kęp (40–120 cm średnicy) tego gatunku, rozmieszczonych na powierzchni około 400 m².

Summary. A new locality of *Scirpoides holoschoenus* (Cyperaceae) in the Sandomierz Basin. *Scirpoides holoschoenus* (L.) Soják is a rare species in the flora of Poland (Fig. 1). A new locality – the eastern most in Poland – has been found in the San River valley (northern part of the Sandomierz Basin). It grows there on the flood plain on rather dry sandy substrata and is associated with phytocoenosis where *Calamagrostis epigejos* and *Carex praecox* dominate.

LITERATURA

ZAJĄC A. & ZAJĄC M. (red.) 2001. Atlas rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce. ss. 716. Nakładem Pracowni Chorologii Komputerowej Instytutu Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków.

ŻUKOWSKI W. 1969. Studia systematyczne i geograficzne nad podrodziną *Cyperoidae* w Polsce. – Pr. Komis. Biol. Pozn. Tow. Przyj. Nauk. **33**: 1–171.

RAFAŁ KRAWCZYK, Zakład Geobotaniki, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, ul. Akademicka 19, PL-20-033 Lublin, Polska; e-mail: rkrawczy@biotop.umcs.lublin.pl

Przyjęto do druku: 29.10.2003 r.

Nowe stanowisko *Corallorhiza trifida* (Orchidaceae) w okolicy Puszczy Rominckiej

W trakcie badań florystycznych prowadzonych w ramach opracowywania planu ochrony rezerwatu „Uroczysko Kramnik”, w sezonie wegetacyjnym 2003 r., znaleziono nowe stanowisko *Corallorhiza trifida* Châtel. (żłobika koralowego). Ten bezzieleniowy, saprofityczny storczyk, objęty ścisłą ochroną gatunkową, zaliczany jest do grupy gatunków narażonych na wyginięcie – kategoria V (ZARZYCKI & SZELĄG 1992). Według klasyfikacji IUCN oznaczony jest symbolem VU (PIĘKOŚ-MIRKOWA & MIREK 2003).